

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Olsztynie**

Olsztyn, dnia 4 listopada 2010 r.

**Pan
Krzysztof Harmaciński
Wójt Gminy Iława**

LOL-4101-20-02/2010, P/10/098

Wystąpienie pokontrolne

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie przeprowadziła w Urzędzie Gminy w Iławie kontrolę w zakresie wywiązywania się Wójta Gminy Iława z zadań na rzecz pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 27 października 2010 r., Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie, stosownie do art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Wójtowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, ocenia wykonywanie należących do Pana Wójta zadań w badanym zakresie. Podstawą pozytywnej oceny było prawidłowe przyznawanie i wypłacanie uprawnionym osobom świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły głównie przypadków:

- wypłacania świadczeń alimentacyjnych przed doręczeniem osobom uprawnionym decyzji o ustaleniu prawa do tych świadczeń,
- przewlekłego wydawania decyzji administracyjnych w sprawie zwrotu należności otrzymanych przez osoby uprawnione do ww. świadczeń,

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

- opieszałego kierowania upomnień do dłużników alimentacyjnych oraz wystawiania tytułów wykonawczych,
 - nienależytego wywiązywania się z obowiązku przekazywania do biura informacji gospodarczej danych o zobowiązaniach dłużników alimentacyjnych za okres dłuższy niż 6 miesięcy.
1. Zadania na rzecz pomocy osobom uprawnionym do alimentów, w imieniu Wójta Gminy Ława – na podstawie odpowiednich uprawnień – realizował Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ławie („GOPS”). W okresie od 1 sierpnia 2008 r. do 30 czerwca 2010 r., po rozpatrzeniu wniosków zainteresowanych osób, GOPS wydał 211 decyzji przyznających im świadczenia alimentacyjne. Na podstawie tych decyzji wypłacono świadczenia w łącznej kwocie 862,9 tys. zł.

Analiza dokumentacji 40 losowo wybranych postępowań dotyczących przyznania ww. świadczeń wykazała m.in., że:

- we wszystkich przypadkach prawidłowo przyznano świadczenie alimentacyjne, a prawo do tego świadczenia ustalone zostało zgodnie z art. 15 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów², zwanej dalej ustawą o pomocy. NIK zwraca jednak uwagę, że dwóm wierzycielom wypłacono świadczenie alimentacyjne na łączną kwotę 1.000 zł jeszcze przed doręczeniem im decyzji ustalających prawo do tego świadczenia. Artykuł 110 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego³ stanowi natomiast, że organ administracji publicznej, który wydał decyzję, jest nią związany dopiero od chwili jej doręczenia;
 - wszystkie postępowania zostały zakończone w terminach określonych w art. 20 ust. 4 i 5 ustawy o pomocy oraz w art. 35 Kpa, a wydane decyzje spełniały wymogi określone w art. 107 Kpa.
2. Według stanu na 30 czerwca 2010 r., 116 dłużników alimentacyjnych posiadało zaległości za okres przekraczający 6 miesięcy w łącznej kwocie 1.447.656,63 zł. Pomimo obowiązku określonego w art. 7 ust. 2a ustawy z dnia 14 lutego 2003 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych⁴, do biura informacji gospodarczej nie przekazano jednak

² Dz. U. z 2009 r. Nr 1, poz. 7 ze zm.

³ Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 ze zm.

⁴ Dz. U. Nr 50, poz. 424 ze zm. – uchylona z dniem 14.06.2010 r. przez art. 69 ustawy z dnia 09.04.2010 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych (Dz. U. Nr 81, poz. 530).

danych o zobowiązaniach 27 dłużników (23,3%), których zaległości wynosiły 286.669,98 zł.

W wyniku badania 49 wybranych spraw dłużników alimentacyjnych stwierdzono, że w działaniach GOPS wystąpiły również inne nieprawidłowości. I tak:

- spośród 28 decyzji w sprawie zwrotu należności otrzymanych przez osobę uprawnioną do świadczeń alimentacyjnych, 25 (89,3%) wydano po upływie 38 - 112 dni od dnia zakończenia okresu świadczeniowego lub uchylenia świadczenia w tym okresie. W myśl art. 35 Kpa, organy administracji publicznej obowiązane są natomiast załatwiać sprawy bez zbędnej zwłoki, a załatwienie sprawy wymagającej postępowania wyjaśniającego powinno nastąpić nie później niż w ciągu miesiąca od dnia wszczęcia postępowania;
- spośród 27 upomnień wzywających do zwrotu tych należności, 10 (37%) wysłano po upływie 31 - 179 dni od terminu zapłaty wskazanego w decyzjach GOPS w sprawie zwrotu należności,
- siedem z 27 tytułów wykonawczych (25,9%) przekazano naczelnikowi właściwego urzędu skarbowego dopiero po upływie 33 - 46 dni od daty doręczenia upomnień, mimo że zgodnie z § 6 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 22 listopada 2001 r. w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji⁵ powinny być one przekazane niezwłocznie.

3. W ocenie NIK, pracownicy GOPS nie dołożyli należytej staranności przy sporządzaniu niektórych sprawozdań kwartalnych z realizacji zadań przewidzianych w ustawie o pomocy, gdyż spośród siedmiu zbadanych sprawozdań (za okres od 30.09.2008 r. do 30.06.2010 r.) dwa zawierały błędy. Na przykład w sprawozdaniu za IV kwartał 2008 r. w kosztach obsługi świadczeń z funduszu alimentacyjnego nieprawidłowo zaliczono również koszty obsługi świadczeń z zaliczki alimentacyjnej. Wszystkie sprawozdania sporządzone w wersji elektronicznej przekazano Wojewodzie Warmińsko-Mazurskiemu w terminach określonych w § 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 września 2008 r. w sprawie sprawozdań z realizacji zadań przewidzianych w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów⁶. Sprawozdania w wersji pisemnej przekazane zostały natomiast z opóźnieniem wynoszącym od 2 do 16 dni w stosunku do wymaganego terminu.

⁵ Dz. U. Nr 137, poz. 1541 ze zm.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. Zaniechanie wypłacania świadczeń z funduszu alimentacyjnego przed doręczeniem osobie uprawnionej decyzji ustalającej prawo do tych świadczeń.
2. Niezwłoczne kierowanie do dłużników alimentacyjnych upomnień oraz przekazywanie naczelnikom właściwych urzędów skarbowych tytułów wykonawczych.
3. Podjęcie działań zapewniających rozpatrywanie bez zbędnej zwłoki spraw dotyczących zwrotu przez dłużników należności z tytułu wypłaconych świadczeń alimentacyjnych.
4. Rzetelne sporządzanie oraz terminowe przekazywanie Wojewodzie Warmińsko - Mazurskiemu sprawozdań kwartalnych z realizacji zadań przewidzianych w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Wójta, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź o działaniach podjętych w celu realizacji tych wniosków lub o przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu Wójtowi prawo zgłoszenia na piśmie, do dyrektora Delegatury NIK w Olsztynie, umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

Z poważaniem

⁶ Dz. U. Nr 173, poz. 1075